

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: **K. D.**
zastoupena Mgr. Emmou Grigorjanovou, advokátkou
sídlem Svornosti 86/2, 736 01 Havířov

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 9. 2024, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 9. 2024, **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 8 202 Kč, a to k rukám zástupkyně žalobkyně Mgr. Emmy Grigorjanové, advokátky se sídlem Svornosti 86/2, Havířov, ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 2. 7. 2024, č. j. X(dále „prvostupňové rozhodnutí“), zvýšila žalobkyni výši invalidního důchodu pro invaliditu I. stupně na invalidní důchod pro invaliditu II. stupně, neboť podle posudku Institutu pro posuzování zdravotního stavu (dále „IPZS“) poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 60 %. Žalobkyně proti rozhodnutí žalované podala námitky. O těchto námitkách rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 30. 9.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

2024, č. j. X (dále „napadené rozhodnutí“), a to tak, že námitky žalobkyně zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu.

2. Žalobkyně napadenému rozhodnutí vytkla, že je nezákonné a vadné. V posudcích o invaliditě nebylo přihlédnuto ke všem tvrzeným a z lékařských zpráv vyplývajícím zdravotním obtížím žalobkyně. Napadené rozhodnutí proto vycházelo z nesprávně a nedostatečně zjištěného skutkového stavu, a žalovaná tak dospěla k nesprávnému právnímu posouzení.
3. Konkrétně pak vytkla, že námitkový posudkový lékař provedl posouzení zdravotního stavu žalobkyně v její nepřítomnosti. Jeho závěr o poklesu pracovní schopnosti o 55 %, který odpovídá invaliditě druhého stupně, a závěr o tom, že žalobkyně je schopna vykonávat výdělečnou činnost jen s podstatně menšími nároky na duševní schopnosti, neodpovídá skutečným schopnostem a možnostem žalobkyně. V případě obou posudků byla jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedena paranoidní schizofrenie, tj. postižení uvedené v kapitole V, položce 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále „vyhláška“). Oba podkladové posudky jsou však ve zřejmém rozporu s lékařskými zprávami, které byly jejich podkladem. Posudky podle žalobkyně rovněž nereflektovaly veškeré zdravotní potíže žalobkyně. Zdravotní stav žalobkyně tak nebyl posouzen úplně a přesvědčivě a posudky o invaliditě nesplňují požadavek úplnosti, přesvědčivosti, logičnosti a správnosti, jak požaduje judikatura Nejvyššího správního soudu. Ke konkrétním rozporům se žalobkyně odkázala na zdravotní záznam psycholožky Mgr. L. S. z 24. 10. 2023, z něhož vyplývá, že tehdy naměřená úroveň výkonové složky koreluje s velmi chabou výkonností v každodenním životě včetně pracovní roviny. Vzhledem k deficitním kognitivním schopnostem pacientky a skutečnosti, že zvýšená zátěž může vést k dekompenzaci a relapsu v rámci schizofrenního onemocnění nedoporučila pracovní zařazení v jakémkoli rozsahu. Ze zprávy MUDr. D. P. a ošetřující lékařky MUDr. M. T. O. se pak odkázala na závěr, že její psychiatrické onemocnění závažně zasahuje do všech oblastí jejího života, je zhoršená její adaptační kapacita, snižená kognitivní a fyzická výkonnost, výrazně menší tolerance k zátěži a k vybočení ze stereotypů. Lékaři uzavřeli, že jí její zdravotní stav zneschopňuje k výkonu zaměstnání, a to i při nízké psychické a fyzické zátěži. Oba vypracované posudky neobsahují zdůvodnění odchýlení se od lékařských zpráv.
4. Žalobkyně dále poukázala, že má vedle psychiatrického onemocnění také deformitu pravé nohy, která však s psychiatrickým onemocněním souvisí. Její problém trvá již léta a působí žalobkyni čím dál větší bolesti. Přes již druhou operaci nohy se nedostavilo zlepšení. V tomto namítala, že přes závažnost jejího dalšího onemocnění posudkoví lékaři toto nezohlednili při stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti. Stejně tak uvedla, že před ukončením jejího pracovního poměru nebyla z důvodu své únavy a spavosti vůbec schopna docházet do práce a v práci fungovat. Žalobkyně je tak přesvědčena, že měl být aplikován § 3 odst. 1, popř. odst. 2 vyhlášky.
5. V neposlední řadě namítla, že z posudku pro námitkové řízení není zřejmé, z jakého důvodu byl zvolen střed procentního rozpětí. Uzavřela, že posudkoví lékaři nesprávně vyhodnotili zdravotní stav žalobkyně a její omezení odpovídá definici zvláště těžkého postižení v kapitole V, položce 3e přílohy k vyhlášce, proto míra poklesu její pracovní schopnosti je v rozmezí v 70-80 %, což odpovídá invaliditě třetího stupně.
6. Z uvedených důvodů navrhla napadené rozhodnutí zrušit.

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

7. Žalovaná ve svém vyjádření zrekapitulovala rozhodnou právní úpravu a shrnula průběh řízení před správními orgány. Podle jejího názoru posudkový lékař plně posoudil zdravotní stav žalobkyně. S ohledem na žalobní námitky navrhla důkaz posudkem posudkové komise MPSV a žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
8. Při jednání, které krajský soud ve věci nařídil, oba účastníci odkázali na svá podání, s ohledem na závěr posudku posudkové komise (viz níže) navrhli shodně zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobkyně i nadále požadovala zrušení prvostupňového rozhodnutí.
9. Soud zjistil, že žalobu lze věcně projednat. Přezkoumal tedy napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), v mezích žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. Z připojeného posudkového spisu žalobkyně krajský soud zjistil k osobě žalobkyně, že je vyučena v oboru kosmetička. Pracovala jako dělnice. V minulosti jí byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu I. stupně.
11. V rámci kontrolní prohlídky byl v červnu 2024 opětovně posouzen její zdravotní stav posudkovým lékařem IPZS. Ten v posudku ze dne 19. 6. 2024 dospěl k závěru, že žalobkyně je invalidní ve II. stupni, a to od 14. 5. 2024. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo zdravotní postižení – paranoidní schizofrenie, tj. postižení uvedené v kapitole V., položce **3d** přílohy k vyhlášce s procentní mírou poklesu pracovní schopnosti 60 %. V návaznosti na tento posudek žalovaná rozhodla prvostupňovým rozhodnutím, proti němuž podala žalobkyně námitky.
12. V řízení o námitkách si žalovaná vyžádala další posudek. V posudku ze dne 17. 9. 2024 posudkový lékař IPZS potvrdil posudkový závěr tak, že v případě žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je paranoidní schizofrenie, postpsychotický defekt, CIQ 60, tj. postižení uvedené v kapitole V., položce **3d** přílohy k vyhlášce. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovil ve středním rozpětí na 55 %. Posudkový lékař IPZS uvedl, že ostatní doložená onemocnění jsou posudkově méně významná a že zdravotní stav žalobkyně neodpovídá zvláště těžkému postižení.
13. S ohledem na žalobní námitky nechal krajský soud v řízení zpracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. V **posudku ze dne 5. 3. 2025 posudková komise v Ostravě** dospěla na rozdíl od posudkových lékařů IPZS k závěru, že žalobkyně je invalidní ve III. stupni, neboť její pracovní schopnost poklesla o 70 %. Podle názoru posudkové komise je v případě žalobkyně rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu postižení zařazené v kapitole V., položce **3e** přílohy k vyhlášce. Míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně stanovila na hodnotě 70 %. Ke změně invalidity došlo dne 14. 5. 2024. Posudková komise doplnila, že se od názorů posudkových lékařů odchýlila vzhledem k dlouhodobé léčbě a opakovanými PL hospitalizacemi s nutností úpravy terapie a pokračováním injekční medikace 1x měsíčně. Podle posudkové komise jde v případě žalobkyně o chronickou formu onemocnění s rizikem náhlého relapsu, sklon k anxiózní reaktivitě při běžné zátěži, problémy při vyhodnocování běžných sociálních situací. V případě žalobkyně vážnou kontakty s lidmi, které jsou pro ni únavné, má postpsychotický defekt osobnosti. Při kontaktu s okolním trpí intenzivním mrkáním a třesem. Remise velmi krátké či žádné, popsané časté ataky. Byla u

ní častá netolerance antipsychotik se somatickými průvodními stavy, afektivní tense. Trpí dalším problémem s chůzí po operaci kotníku, má oteklé chodidlo, napadá na pravou nohu. Posudková komise uvedla, že se nejeví jako schopna soustavné výdělečné činnosti včetně rekvalifikace s ohledem na medikaci.

14. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje žalovaná. Pro účely soudního přezkumu zdravotní stav pak posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“); za tím účelem MPSV zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o OPSZ). Soud ovšem nezkontroluje věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek rozhodujícím důkazem. A to za předpokladu, že z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochybností, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku zpochybnilly. Posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá. Posudkové závěry musí náležitě odůvodnit. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, její rozhodnutí v námitkovém řízení musí být jasné, srozumitelné a úplné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43).
15. Náležitosti posudku upravuje § 7 vyhlášky. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).
16. V posuzované věci si krajský soud vyžádal shora specifikovaný posudek. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností psychiatrie. Posudek má všechny shora uvedené náležitosti a splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti, posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby. Na základě toho posudková komise přijala svůj posudkový závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 70 %, stanovila datum změny invalidity, platnost posudku je trvalá.
17. Za tohoto stavu soud uzavírá, že jelikož zdravotní stav žalobkyně byl v rozhodné době jiný, než jaký vzala na základě provedeného posudku lékaře IPZS za zjištěný žalovaná,

je její rozhodnutí vadné pro chybně zjištěný skutkový stav, a v důsledku toho nezákonné. Soud na základě výše uvedeného posudku posudkové komise dospěl k závěru, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve III. stupni, kdy její pracovní schopnost poklesla o 70 %, a to od 14. 5. 2024.

18. Žaloba je tedy důvodná a soud napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil. Podle ustanovení § 78 odst. 4 s. ř. s. „[z]ruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému.“ Soud tak tedy výrokem I. tohoto rozsudku učinil. V dalším řízení je pak žalovaná povinna (ve shodě s ustanovením § 78 odst. 6 s. ř. s.) zahrnout výše uvedený posudek posudkové komise MPSV Ostrava mezi podklady pro nové rozhodnutí a podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalována vázána právním posouzením krajského soudu o stupni invalidity žalobkyně.
19. Žalobkyně sice navrhovala i zrušení prvostupňového rozhodnutí, tomuto návrhu soud nicméně nevyhověl. Zrušení prvostupňového rozhodnutí je pouze fakultativní (srov. § 78 odst. 3 s. ř. s.) a je v možnostech žalované promítnout závěr soudu do jejího rozhodnutí.
20. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch a podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. náleží takovému účastníku právo náhrady důvodně vynaložených nákladů proti tomu účastníkovi, který úspěch neměl. Náklady řízení žalobkyně představují odměnu za zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb.
21. K tomu soud poznamenává, že v průběhu řízení došlo k novelizaci advokátního tarifu, a to vyhláškou č. 258/2024 Sb., která vstoupila v účinnost od 1. 1. 2025. Podle přechodného ustanovení, čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb. pak platí, že *za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.* Z citovaného ustanovení tak pro právě projednávanou věc vyplývá, že odměna za jednotlivé úkony se liší v závislosti na tom, zda byly učiněny před provedenou novelou, nebo až po 1. 1. 2025.
22. Za období do 31. 12. 2024 tak žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení spočívající v odměně za zastoupení advokátem podle advokátního tarifu, ve znění do 31. 12. 2024, ve výši 1 000 Kč, podle § 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení, sepsí žaloby) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu, dvakrát režijní paušál ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Za toto období tedy celkem 2 600 Kč.
23. Za období od 1. 1. 2025 pak žalobkyni náleží náhrada nákladů řízení spočívající v odměně za zastoupení advokátem podle advokátního tarifu, ve znění od 1. 1. 2025, ve výši 4 620 Kč, podle § 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu, a to za jeden úkon právní služby (účast u jednání) podle § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu, jedenkrát režijní paušál ve výši 450 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Tedy 5 070 Kč. Dále je nákladem žalobkyně za toto období cestovné její zástupkyně za cestu z Havířova do Ostravy a zpět, celkem ujetu 32 km osobním vozem reg. zn: X, tov. zn. Škoda Fabia, o průměrné spotřebě 4,2 l motorové nafty na 100 km, cena za opotřebení dle vyhlášky č. 475/2024 Sb. činí 5,80 Kč za 1 ujetý kilometr, cena pohonných hmot 34,7 Kč za 1 litr nafty, tj. 232 Kč, a dále náhrada za ztrátu času v rozsahu 2 půlhodin ve výši 150 Kč za každou započatou půlhodinu dle § 14, odst. 1 písm. a), odst. 3 advokátního tarifu, tj. 300 Kč. Za toto období tedy celkem 5 602 Kč.
24. Za obě uvedená období náleží tedy žalobkyni částka 8 202 Kč.

25. Celkem tedy náklady řízení činí 8 202 Kč. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobkyni prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jejího práva. Soud proto žalovanou k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupkyně žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb. občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalované.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Nesplní-li povinná dobrovolně, co jí ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 26. března 2025

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně